

86. JIRÁSKŮV HRONOV ZPRAVODAJ 5

STŘEDA 3. 8. 2016

KÁMEN SE HUDEBNÍM DIVADLEM NESTANE

*Rozhovor s režisérem a principálem
Divadla Kámen Petrem Macháčkem*

Divadlo Kámen na letošním JH nakonec nehraje, důvodem jsou zdravotní problémy jednoho z herců. Co se stalo?

Je to pro nás velká událost. V historii Kámeny za sebou máme zhruba čtyři stovky představení a tohle je z naší strany úplně první, které jsme zrušili. Takže už jsme asi konečně plnohodnotné divadlo (smích). Důvodem je, že Vladimír Benderski dostal agresivní infekci a s vysokými horečkami leží na kapačkách v nemocnici v Karlových Varech. Snad to ale nebude vážné, jeho stav se pomalu zlepšuje.

Reakce na zprávu, že nebudete hrát, jsou podobně vyhraněné, jako bývají reakce na vaše inscenace: část lidí je nadšená, že na vás nebude muset jít, a část naopak zklamaná, protože se těšili, s čím letos budete provokovat. To mi přijde zajímavé – už jen prostý fakt vaší účasti nebo neúčasti vzbuzuje v lidech silné emoční reakce. Těší tě to?

Umělci se dnes nevyznačují ani tak tím, že něco mimořádného dělají, ale tím, jak to dokáží prodat (smích). Třeba ve výtvarném umění je to podle mě úplně šílená, až nezdravá tendence, ale myslím, že i v divadle funguje podobně. A já bych se do toho proudu nerad řadil, nerad bych, aby to, co děláme, byla jen provokace, kterou někdo odhalí a někdo ne a podle toho se pak lidé nějak dělí (smích). O to se rozhodně nesnažíme. Ale na druhou stranu mě svým způsobem těší, že publikum vyhraňujeme. Bývaly doby, asi tak před deseti lety, kdy ta část diváctva, kterou by naše neúčast mrzela, tvořila dejme tomu deset procent. A mám pocit, že teď je to spíš třeba padesát na padesát. A to mě těší - nejen kvůli nám, ale kvůli tomu, že představujeme proud moderního, hledajícího divadla. A pokud roste

počet lidí, kteří takové divadlo přijímají, je to důkaz, že se české divadlo posouvá směrem k porozumění moderním proudům.

Ono zrušené představení Ztráta obsahu v konfekčním obalu je pokud vím v rámci vašeho repertoáru experimentem, ve kterém jste zabrousili do žánru, který obvykle neděláte – do grotesky. Proč?

Pořád stavíme na jádru, kterým je – zjednodušeně řečeno – minimalismus. Vážné, minimalistické divadlo. S Žábami jsme před asi šesti lety došli do takového stupně čistého minimalismu, že už to vlastně nešlo dál prohlubovat. Chceme si to jádro uchovat a dál na něm stavět, ale chceme je rozšiřovat i o další žánry. V poslední době jsme třeba hodně pracovali s improvizacemi, jak fyzickými, tak slovními či tematickými. A komedie či groteska je další žánr, do kterého chceme nakouknout a případně jej epizodně používat v dalších hrách. Programově jsme si řekli, že zkusíme komedii, kde bude záležet na řemesle. Ale inscenace samozřejmě grotesku obsahuje tak z šedesáti nebo sedmdesáti procent a ve zbytku je protkána jistými – jak tomu říkáme – paliativními scénami, ve kterých zcela vážně a přítomně řešíme otázku smrti. Experimentujeme tedy také s tím, jestli umíme přepnout z grotesky

do niterného, civilního, minimalistického hraní.

Když jsme u experimentů s žánry – slyšel jsem, že si Kámen nedávno udělal výlet k opeře. Co to bylo za projekt?

Stalo se to v rámci bienále Dny nové opery Ostrava, což je velice unikátní projekt, kde se sejde asi pět skupin ze světa, které zahrají moderní, vážné opery. Část z nich jsou premiéry – a zároveň derniéry, protože ta hudba nemá tak

velkou posluchačskou obec. Skladatel Petr Cígler pro tuto událost dostal zadání, aby složil svou první operu. Vyzval potom mě, abych napsal libreto. A pak jsme se shodli na tom, že bych měl operu i režisovat, protože je pro mě nejjednodušší ten materiál uchopit. S Petrem Cíglem jsme se přitom shodli na tom, že nechceme operu takového toho stříhu, kde zpěváci předvádějí, co všechno umí s hlasem. A tak v ní nemáme jediné sólo, všechny pěvecké party jsou dueta, buď unisona, nebo nepatrně, v různých schématech posunuté hlasy. Zpívají je dvě zpěvačky a dva zpěváci. Druhou základní koncepcí opery jsou dvě herečky a dva herci – chtěl jsem totiž, aby ta dueta byla reprodukována také herecky. Tyto party hráli tři lidé z Kámeny – Zdeňka Brychtová, Lenka Chadimová a Vladimír Benderski, a čtvrtým hercem je Jiří Šimek, který obvykle dělá spíše taneční divadlo.

Jak se ta opera jmenuje a jaké má téma?

Jmenuje se Táhlý zvlněný pohyb podélného předmětu, a na to téma myslím skutečně je. Pod tímto jménem také najdete plnohodnotný záznam na YouTube, myslím, že je docela zdařilý. Je to docela abstraktní záležitost, ale má i svůj příběh – podobně jako naše inscenace.

MEZINÁRODNÍ DRAMATURGIE JH JE NAHÁ

Zcela a bezvýhradně fandím ambici Jiráskova Hronova být mezinárodním divadelním festivalem. Mezinárodní festivaly poskytují širší inspiraci, nabízejí konfrontaci se zahraniční praxí, a to po stránce provedení i po stránce kvality. Ukazují, v čem chápeme divadlo regionálně omezeně, v čem bychom mohli jít dál a kam až se dá zajít. Tohle všechno se ale na JH neděje.

Ve výrazu konfrontace se zahraniční praxí je důležité slovo konfrontace. Ta na Hronově chybí. Místo toho, aby „nastavila zrcadlo“ a posunula nás dál, zahraniční představení pouze doilustrovávají festivalový program, na okraji zájmu, jako nechtěný synovec na rodinné oslavě, kterého musíme nějak přetpět, protože jsme ho dle interního etického kodexu museli pozvat. Kvalitou ani provedením nijak nevybočují ze standardní festivalové produkce.

Při vši účtě k německému souboru – jaký smysl má, že se můžeme podívat na skrz naskrz známou Shakespearovu komedii v tradičním a ničím nepřekvapivém zpracování, které sice nebylo špatné, ale ničím se nelišilo od všeho ostatního, co na JH vidíme? Musíme pro takovou inscenaci opravdu až do Německa? Nebylo by mnohem účelnější přivést něco, s čím se většina diváků JH nesetká, protože se na zahraniční přehlídce nedostane?

Přesně tak letos zafungoval italský soubor DIMIDIMITRI, který na náměstí před Jiráskovým divadlem rozehrál adaptaci Moriérový komedie Zdravý nemocný. Italoové se svým temperamentem přinesli na JH pouliční divadlo, které tu chybí, a nechali prostor před hlavním festivalovým divadlem ožít uměním a italštinou. Paradoxně přitom do Hronova přijeli z vlastní iniciativy, a festivalová dramaturgie si je tedy nemůže připisat jako vlastní úspěch.

Nabídku zahraničních představení JH považuji za neuvěřitelně promarněnou příležitost. Proč nepřivezeme na JH něco, co nás zarazí do židlí svou kvalitou? Nebo co nás překvapí, šokuje? Ukáže úplně jinou cestu? Donutí nás přemýšlet nad tím, co všechno je v zahraničí divadlo?

Přemýšlím, proč se to dlouhodobě neděje. Křičím: Zahraniční dramaturgie JH je nahá! A šeptem dodávám, že na ni není hezký pohled.

Petra Jirásková

Jak se režíruje opera? Navíc ve velkém divadle, s velkým orchestrem?

To pro mě byl velký zážitek. Pracoval jsem s orchestrem Ostravská banda, který funguje na projektovém základě a jeho členové se na festival scházejí z celého světa. Je to asi nejlepší orchestr na moderní vážnou hudbu, který se dá v Česku najít. Ale hudba samozřejmě nebyla na mě, s orchestrem zkoušel Petr Cígler a dirigent Ondřej Vrabec. Na mně bylo zajistit aspoň trochu propojení mezi orchestrem a jevištěm, což je mimochodem v opeře poměrně těžká věc – hudebníci sedí v té své „díře“ a navíc se musí soustředit na náročnou hudbu a její provedení. Když pracujeme s hudbou v našich komorních inscenacích, jsou hudebníci

součástí souboru, něco jako další herci, zatímco s orchestrem to takto není.

A co sis z operního světa odnesl? Bude teď Kámen ještě více pracovat se souborem vážnou hudbou?

Byla to zajímavá zkušenost, ale neřekl bych, že nějak změnila naše směřování. Hudebnost bude v našich hrách i nadále, ale připravujeme úplně jiné projekty. Měli jsme premiéru dosti improvizované hry s pevným jádrem Oidipus 11 minut a teď budeme připravovat hru na motivy knihy spisovatele Viktora Pelevina, která bude zohledňovat všechny naše dosavadní zkušenosti, ale bude třeba úplně bez hudby. Kámen se teď nestane nějakým hudebním divadlem (smích).

David Slížek

Balcbark burgers

Po zkušenostech se zcela konvenčními podniky jsme se rozhodli otestovat ikonickou zahraniční kuchyni – burgery. Tento symbol amerického národního kulturního bohatství, který pohází z Německa, není úplně jednoduché připravit tak, aby nebudil dojem fastfoodovitosti. Jde o výsostnou disciplínu kulinářského umění. Burger je nejlepší s pivem, my jsme ale zvolili sajdru.

První, co vás udeří po vchodu do prostoru bývalého hladového okna, není vůně šťavnatého masíčka, ale úžasná, roztomilá, nápaditá, vrstevnatá, umělecky naplněná, komplikovaná, ve své jednoduchosti čistá, hebká, svěží, milá, žádoucí, veselá, mainstreamová hudba. Taková, jaká k burgerům náleží. Na hlavách nám málem začaly růst čepice s rovným kšiletem, na nosech se objevovat sluneční brýle, prodlužovat se vlasy i vousy – až se z nás stal Pavel Skála. Téměř. V pravou chvíli jsme však vytáhli své zápisníčky a zůstali seriózními recenzenty.

V celé restauraci se nenachází než jeden stůl se třemi židlemi. Naši dnešní společníci byla Bára Meda Řezáčová, zběhlá ve focení si jídla, příkládáme tedy i dokumentaci. Na první fotografii se nachází Mrázkův hovězí burger, těsně před konzumací, na druhé ten samý burger, společně se sajdrem a zajímavým článkem, který je stejně

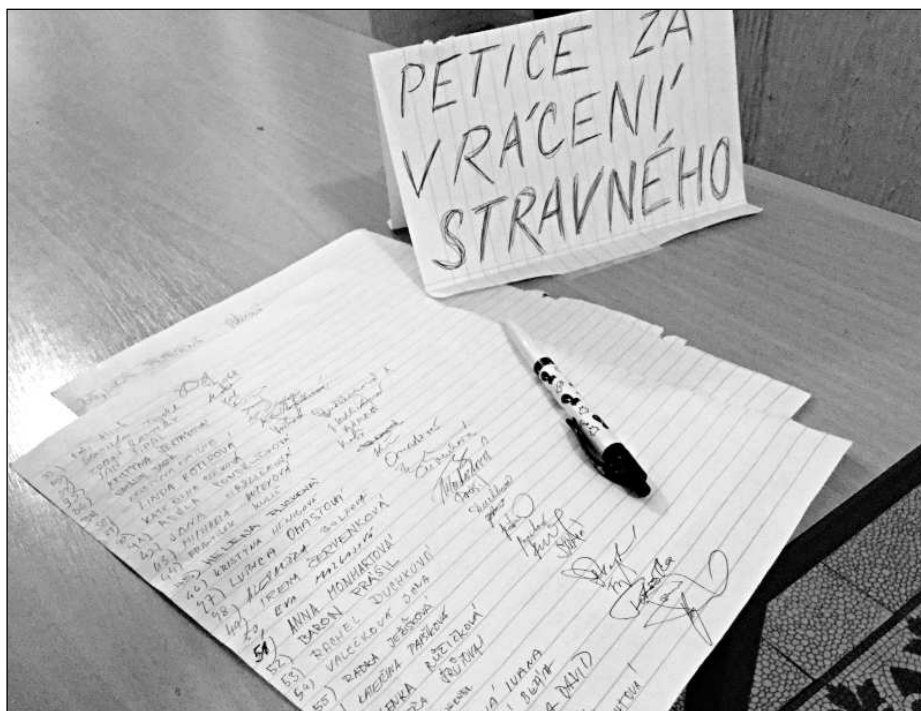
atraktivní a šťavnatý, jako jídlo samo. Doporučuje devět Malotů z deseti.

Nabídka nebyla široká. Malota ale pravil, že tak je to moderní, že tak to viděl v Praze, a že lépe zúžit nabídku a zvýšit kvalitu, nežli naopak. Prostě před vás raději položí jeden papír než velkou bibli. Mrázek na to poznamenal, že je to jen další znak sekularizace společnosti. Bára Meda Řezáčová na to neřekla nic.

Pustili jsme se do jídla. Hovězí maso bylo výborně kořeněné, tak akorát propečené, věru atraktivní. Bohužel neustále utíkalo z housky. Víme, že tento věčný problém už vyřešila trojice japonských vědců, která sestavila studii o tom, jak správně držet burger, aby z něj neukápla ani kapka. I ta nejvytříbenější technika je ale na burger od Balcbarků krátká, maso je neposedné. My to ale kvitujeme s povděkem, muž má alespoň možnost maso před konzumací ulovit, tak jak tomu bylo za starých časů. Stejně jako za starých časů se však přitom ušpiní, majonéza stéká a dnešní dámy nemají pochopení pro živelnou mužnost. Bára Meda Řezáčová tedy požádala o příbor a následně raději odešla od upatlaných redaktorů psát si přípravu na dětský seminář. Zkrátka dilema: ubrat z bohatosti náplně burgeru, či rezignovat na strážnickou důstojnost?

Jan Mrázek, Vít Malota

ZÁŽITKY Z FRONTY – REVOLUČNÍ SPECIÁL

Když jsme v úterý přicházeli v čase večere k dnes již legendárnímu bílému stanu, zvanému jídelna, všimli jsme si policistů posedávajících u vchodu do vrat. Zřejmě se snažili zabránit vzniku východní fronty. Anebo jsou tu jiná nebezpečí?

Ve stanu kolem prostředního stolu seděla skupina seminaristů nad zbytky svých jídel a moc hezky se na ně netvářila. Daniel Sommer, seminarista revolučního vzezření, spřádal plány vykonat protestní hladovku. Příděly vojákům klesly na 0,005 gramů masa na porci. Hrál se hra „najdi bílkovinu.“ Štáb vyřešil nedostatek živin přidělem mravenců přímo do pití. Tento krok se však nesetkal s pochopením, naopak vyvolal vzpouru na západní frontě, kde už není klid. Hlad došel tak daleko, že i vegetariáni dostali špek. Ale dostali ho málo.

To už se nedalo dále snášet a tak došlo k potyčce mezi revolučním hnutím a personálem. Spokojený voják musí být dobře živenej.

Po nerozhodné bitvě si celý revoluční výbor v čele s Danielem vynutil slyšení u nejvyšší velitelky Bc. Hany Nedvědové, starostky města Hronov.

A nyní konec ptákovin, následuje faktická část:

Daniel Sommer, Ondřej Sedlařík a několik dalších seminaristů se na náměstí se-

šlo se starostkou, především proto, aby ji zpravili o své nespokojenosti a jakýchkoli dalších krocích, dříve než se do nich pustí (měli pnutí - pozn. z nefaktické části). Starostka toto prohlášení přijala a rozhodla se řešit. Dodala, že situaci řešila s jídelnou už včera, a myslela, že byla sjednána náprava. Seminaristé viděli jako adekvátní východisko možnost vrácení peněz za stravu od následujícího dne až do konce festivalu. Odkázali se i na petici, „za vrácení stravného,“ která v tu chvíli už měla něco kolem šedesáti podpisů (tato skupina za ní ale ne-

stála). Starostka podotkla, že tato možnost by pravděpodobně znamenala řetězovou reakci a stále počítala i s možností, že se situace v jídelně zlepší (se stejnou možností počítal i Hitler po vylodění v Normandii - pozn. z nefaktické části). Schůzka skončila tak, že starostka spolu s ředitelkou KISu Marcelou Kollertovou odešla na poradu s programovou vedoucí Simonou Bezouškovou s tím, že se situace bude řešit.

Podnikli jsme v úterý ještě jednu věc - vypravili jsme se do loňského stravovacího zařízení - jídelny firmy Wikow, která podle oficiálních informací nefunguje kvůli rekonstrukci. Původní budova jídelny je skutečně v dezolátním stavu a kolem probíhá stavba. Za budovou ale stojí nová jídelna. Přístupová cesta vede stavenišťem a vnitř, v nové hale se montují nové stoly. Jídelna je ale od pondělí v provozu, jak nám potvrdil vedoucí Štěpán Matyska. Řekl rovněž, že by byl schopen zajistit stravování pro tento rok, ale že město odmítlo jeho podmínku, uzavřít smlouvu na více let. To nám pak potvrdila i starostka Nedvědová - město se podle ní nechtělo smluvně uvázat na více let dopředu, navíc podle ní nebylo jisté, zda by Wikow stihl jídelnu do zahájení JH zprovoznit.

Konec faktické části.

Podle informací Zpravodaje spěje situace k neodvratnému klimaxu. Více se seminaristé dozví v 12:45 na všeobecném setkání v Jiráskově divadle.

Jan Mrázek, Vít Malota

VAROVÁNÍ, KTERÉ SE HODÍ DO KAŽDÉ DOBY

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem KUK! Odpovědi jednotlivých členů souboru jsme po domluvě převedli do celistvého textu.

Jak se zrodil nápad na tohle představení?

Byla to dlouhá cesta. Dřív jsme byli zvyklí dělat tak nějak "zuškovsky" jedno představení za rok. Tohle vznikalo mnohem delší dobu. Šli jsme od témat extremismu, až jsme se dostali sem. První impulz byl tedy extremismus v různých podobách. A když jsme hledali nějakou formu, napadla nás Farma zvířat.

Takže reagujete, dá se říct, na současné dění?

Ano. Je to tak v každé době. Vždycky jsme pracovali tak, že jsme si řekli, na čem chceme dělat, jaká témata nás zajímají. A tohle je možná aktuálnější, než bylo v době, kdy jsme na tom začali dělat.

Témat je tam několik, ale jaké je to vaše? To nejpálčivější?

Pro mě třeba nenápadné omezování svobody, které člověk zprvu možná ani nepocítí. Ale i zkoumání jednotlivých charakterů, jak se chovají v různých situacích. A ještě manipulace. Určití lidé jsou schopní věřit nějaké základní myšlence ještě hodně dlouho po tom, co se děje něco úplně jiného.

Měli jste v rozdělení rolí jasno od začátku?

Ne. Vznikalo to vlastně z různých improvizací. Ani v nich to nebylo stálé. A myslím, že nikdo z nás ani neměl nějaký typ, který bychom si chtěli zahrát. To přišlo až s Farmou zvířat.

Takže Orwell posloužil jako struktura i v tomhle případě?

Přesně tak. A každému z nás nějakou dobu trvalo, než jsme přišli na to, jak se naše postava bude vyvíjet. Někteří z nás se navíc k souboru připojili až ve chvíli, kdy byla stanovená forma. Ale ve výsledku to nebylo na obtíž.

Jaká je pro vás nejhodnotnější věc na Orwellovi?

Nadčasovost. Vizionářství. Varování, které se hodí do každé doby.

Má někdo z vás osobní zkušenost jako zaměstnanec fast foodu?

Konkrétně ne. Ale někteří naši spolužáci nebo známí ji mají. Měli jsme to od kamarádů zprostředkované tak živě, že jsme měli pocit, jako bychom to zažili my sami. Třeba když se někdo dopracuje na manažera, má tam jídlo zadarmo. /smích/ Ty se ptáš na fast foody, ale moje maminka třeba pracuje v pohostinství v dost prestižním podniku v centru Prahy, a je to tam stejné. A nemusí to být jen fast food. Když věc vezmou do ruky ctižádostiví lidé a jsou schopni využít maličkostí na cestě ke svým soukromým cílům, je to přesně tohle. Od té doby, co tuto inscenaci hrajeme, si třeba všímám pokladních v Lidlu. Ale je to hodně spojené s jídlem a klienty. Kde jsou oni, musí být i přetvářka. Jednak k nim, ale také v kolektivu mezi sebou. Vlastně se to dá použít do každého prostředí. Všude máš etický kodex. Efekt tohoto představení je hrozně zajímavý v tom, že za námi chodí lidé, kteří třeba pracují v open spacech, další jako ajťák, další v bankovníctví. Prý tam zažívají to samé.

Působíte jako sehraná skupina. Jak dlouho jste spolu?

Dlouho. Někteří už od čtvrté třídy.

Vyvíjelo se vaše představení nějakým způsobem?

Zásadně ne. Spíš se zpestřovalo, zpřesňovalo a prohlubovalo.

Jak to s vámi bude dál?

Ty jo... To je dobrá otázka.

Děkuju.

Vít Malota

KUK! PRAHA, ZUŠ ŠTÍTNÉHO PRAHA 3

JÍDELNA ANEB VÁŘÍM, VÁŘÍŠ, VÁŘÍME...

ZDRAVĚ! PESTŘE! CHUTNĚ? /OD ETUDY K JEVIŠTNÍMU TVARU/

RECENZE

Nestává se často, abychom v průběhu jednoho ročníku Jiráskova Hronova mohli vidět dvě inscenace jednoho režiséra. Letos tuto příležitost máme: v sobotu jsme mohli vidět Černošského Pána Boha (inscenaci opírající se o knihu R. Bradforda) a teď v pondělí a úterý inscenaci Jídlna aneb Vařím, vaříš, vaříme..., u níž jsou jako autoři uvedeni Ivana Sobková a soubor - a ano, režie obou tvarů je dílem Jany Sobkové. Inscenace odehrály dva soubory, oba však ze ZUŠ Štítného v Praze a nejde tedy o režii v klasickém slova smyslu, ale i o práci pedagogickou, o to, co si spojujeme s oblastí dramatické výchovy. Obě inscenace mají své nezpochybnitelné kvality (už to, že na Hronov obě postoupily, o něčem svědčí), společné rysy, ale i problémy.

Oproti Černošskému Pánu Bohu při tvorbě Jídelny Sobková pracovala se staršími, podstatně zkušenějšími, zdráhám se říci „žáky“ ZUŠ, neb jsou již ve věku vysokoškoláků. Opět se inscenace vyznačuje hravostí, nápaditostí, velkým interpretačním nasazením, zaujetím aktérů, zvýšenou stylizací, ostrou rytmizací, vysokým tempem. Oproti první inscenaci se zde vychází z autorského materiálu, vznikajícího při samotných zkouškách (či „hodinách dramky“). Jako nejcennější mi připadá fakt, že tato tvorba je budována na základě plasticky charak-

terizovaných konkrétních postav příběhu, jejich myšlení, citění a specifických reakcí a jednání, nevychází se tedy jen z „já v daných okolnostech“. A zpracovává se silné téma.

Sledujeme tedy příběh zaměstnanců školní kuchyně, kteří mají svůj „interní etický kodex“, své „desatero“, které je má vést k co nejkvalitnější práci, ale cestou manipulací, podvodů, řevnivosti, zneužívání, chamtivosti, populismu atd. jsou postupně jednotlivá „přikázání“ opouštěna, „umazávána“, přerukována, až zůstanou pouze dvě: „Vaříme tvrdě fast food“ a „Zaměstnanec je loajální“. A vše drží ve své pevné ruce, za pomoci špe-

hování, Velký Šéf, Karel Císař, jehož iniciály se stanou znakem prosperující megavýroby. Společenské paralely se nabízejí.

Z jeviště se na mne hrnula spousta dobré práce. Ale bohužel nemohu říci, že by mě strhla k jednoznačnému diváckému přijetí. Nedařilo se mi na představení plně napojit. S chutí jsem přijímal jednotlivé „etudy“, jako např. zvukově pohybový „koncert“ radostně pracující školní kuchyně, ale velmi dlouho jsem tápal a nemohl nalézt důvod, proč se to všechno přede mnou odehrává. Expozice příběhu je podle mne neúnosně dlouhá. Dalším problémem je podle mne (tak jako v představení Černošského Pána Boha) přílišná a stereotypní „nabuzenost“, energetická excitace aktérů, která vyčerpává nejen je, ale i mne jako diváka. A ve spojení s faktem, že zde na Hronově musel soubor inscenaci odehrát několikrát, není se co divit, že mu při představení, které jsem sledoval, někdy po druhé třetině očividně došla energie. Závěr tak vyzněl poněkud matně.

Myslím, že režisérka se souborem vytvořila skvělý materiál pro svou inscenaci, ale také si myslím, že nakonec složený tvar má své problémy především směrem k vedení divákovy pozornosti a budování interpretační schůdnosti. Každá metoda práce má prostě svoje výhody a svá nebezpečí.

Aleš Bergman

super
KFC krásné
skvělý fajn
škoda
zajímavé
jídlna
organizace
výborný kuchyně
aktuální
Orwell realita
myšlenka
úžasný síla

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením prones.

Rozhodně se mi to moc líbilo, celou dobu jsem přemýšlel o tom, co hrají, a přitom mě to taky děsilo.

Divák's

Mně se hrozně líbilo, jak byli herecky se-
hraní i jak byly používány zvuky. Na dru-
hou stranu bych uvítal, kdyby to představe-
ní bylo kratší. Pozornost někdy padala, ale
celkově se mi to hodně líbilo.

Honza Pražák

Jídlna byla naprosto geniální a toto před-
stavení bych doporučil kolegům z jídelního
stanu Jiráskova Hronova.

Ondra

Výborně propracovaná parafráze na Far-
mu zvířat.

Edita Dvořáková

Pro mě obrovsky cenné představení s vý-
razným zaujetím od samotných aktérů. Je
vidět, že to vzešlo od nich, stáli si za tím
a bylo vidět, že je to bavilo. Zvládnuté
po všech stránkách – v sehranosti, po hereč-
ké stránce, rytmické stránce. A zachránilo
to pro mě letošní Mladou scénu.

Vít Malota

I s malým Orwellem lze zahrát velké diva-
dlo.

Chosé

Perfektní. Bylo tam všechno, co tam mělo
být, i něco navíc. Předalo to toho spoustu
a zase to i něco vzalo. Takže odcházím vy-
rovnaný.

Aťa

Hrozně výborné herecky, slyší na sebe.
A to téma, za to se stavím! Ještě jsem nikdy
neměla nic z KFC ani z McDonaldu. Bavil
mě ten totální nadhled a při tom jsou celí
v tom. Jedna z věcí, kterými se živím, je,
že dlouhodobě pracuji s týmy. A tohle oprav-
du hrozí. Lidi se přestávají vnímat jako lidi
a orientují se na výkon.

Renata Vordová

Otevřelo to spoustu otázek. Jak rozeznat
čistou radost a dobrý zájem od manipulace,
která umí být maskovaná? A jak uchovat
dobrou vizi, a kdy už je to demagogie? To
jsou pro mě velmi aktuální a živé otázky.
A to představení nebylo černobílé – strašně
se mi to líbilo!

Jana Machalíková

Lidská touha po moci, které se vše podří-
zuje a která může člověka dovést až k ani-
málnímu chování. Právě tato, v některých
případech až zhoubná lidská vlastnost, byla
ústředním tématem představení Jídlna
aneb vařím, vaříš, vaříme. V režii Ivany Sob-
kové se v něm představilo deset mladých
herců z pražského souboru KUK!

Tematika moci zde byla zobrazena skrze
příběh kolektivu zaměstnanců jedné jídel-
ny (stejně dobře si ale můžeme představit
jakoukoliv jinou skupinu pracovníků.) Jak
to ale dopadne, když se někdo ušlechtilé,
možná až příliš utopisticky, rozhodne pro-
vozovat v dnešní době jídelnu, v níž se vaří
pouze zdravě? Z původních vznešených
cílů postupně sejde a hierarchie zaměstnan-
ců se zde bude neustále měnit! Například
z původně řadového kuchaře se nejdříve
stane účetní, který se všemi soucítí. Postup-
ně se však tento muž změní v manipulátora,
jenž se dostane do vedení jídelny a nakonec
její fungování dovede k úplnému opaku
toho, k čemu původně směřovala její idea.
V tomto hrubém nástinu příběhu je již či-
telná inspirace tvůrců inscenace jedním
z vrcholných světových alegorických a sati-
rických románů, jehož autorem je George
Orwell. Stejně jako v jeho Farmě zvířat, měli

i zaměstnanci „Jídelny“ svůj interní kodex,
z něhož postupně nenápadně mizela jednot-
livá příkázání. Pracovníci tohoto podniku,
kteří se velmi rychle nadchli pro jeho ideál
„Vařme zdravě, pestře, chutně!“ a bezhlavě
začali činit to, co jim nadřizují (v Orwellově
románu „Prasata“) diktovali, zase například
představovali pomyslný dav lehce ovlivni-
telných Orwellových „Ovcí.“

Celé představení mělo velmi dynamický
temporytmus. Na něm se největší měrou
podíleli především mladí účinkující, jejichž
energie v průběhu představení rozhodně ne-
utuchala. Kromě toho své role zaměstnan-
ců hráli s náležitým komickým, jiskrným
nadhledem. Navíc ještě během představení
na různé kuchyňské nástroje živelně vyřu-
kovali do rytmu písní, jež ho v určitých mo-
mentech podkreslovaly. Dynamičnost celku
mimo jiné podpořilo i klipovitě řazení jed-
notlivých scén za sebou.

Jídlna aneb vařím, vaříš, vaříme bylo
tedy zejména představením, varujícím před
destruktivitou lidské touhy po mocenském
vlivu. Tato tematika ale naštěstí nebyla di-
vákovi zprostředkována příliš násilnou, di-
daktickou formou, k čemuž by mohla lehce
svádět. Dělo se tak hravě a s notnou dávkou
komické nadsázky.

Tereza Šafářová

CO VÍČ MŮŽEŠ NA DIVADLE UDĚLAT, NEŽ SE ZASTŘELIT?

ROZHOVOR

Rozhovor s Vladimírem Mátlem, hercem souboru Zmatkáři Dobronín

Kdy jste se dověděli, že na JH budete hrát?

Předběžnou informaci jsme dostali ve středu. To volala paní Bezoušková s dotazem, jestli bychom byli eventuálně schopni zaskočit, že je nějaký zdravotní problém v souboru divadla Kámen. Bylo to s velkým otazníkem. My jsme samozřejmě museli spoustu věcí narychlo domluvit. V pátek jsme se dověděli, jestli ano, nebo ne. V podstatě jsme si to všechno dokázali zařídit. Nakonec jsme čekali až do neděle, ale bohužel zdravotní stav herci divadla Kámen neumožňuje se dostat.

Proč jste si vybrali tuhle předlohu?

My jsme s kolegyní Terezou Fialovou dlouho hledali něco pro dva herce. Už jsme v souboru delší dobu, zahráli jsme si spolu hodněkrát a vždycky na sebe slyšeli. Tereška narazila právě na tuhle hru. Hned po prvním přečtení jsme si řekli, že do toho jdeme. Autor v anotaci uvádí, že to lze hrát ve dvou hercích, ale můžete jich obsadit i víc. Nás zaujala právě myšlenka zvládnout to ve dvou. Požádali jsme režiséra z Rádobydivadla Klapý Ladislava Valeše, jestli by nám s tím nepomohl, a on souhlasil. Tak se zrodila celá inscenace.

Musíte zvládnout zahrát více postav. Jak funguje přepínání mezi rolemi?

Můžu mluvit jenom za sebe. Já mám jako pomůcku brýle. Mám několik druhů brýlí a v momentě, kdy si nasadím nějaké jiné, okamžitě přepnu do postavy s nimi spojené. Ale bylo hodně na režisérovi, v čem musíme ukázat rozdílnost všech postav. Byla to tvrdá režijní práce. Ale ten technický moment jsou brýle. /smích/

Váš soubor má více než dvacetiletou tradici. Jak se za tu dobu změnila dramaturgie inscenací?

Soubor na počátku samozřejmě začínal komediálním kusem. Ale už během třetího, čtvrtého představení se začaly objevovat záblesky vážných témat. Byla to

autorská hra Deset statečných aneb Tohle už nikdy nehraj, Staňo. O chlapci, který umírá na leukémii a přichází za ním různé postavy z divadelních her a on s nimi ve fantaziích bojuje, setkává se s nimi... Pak se to stříдалo. Hlavně se snažíme o divácky přijatelnou formu tragédie. Zatím jsme nezkusili vyloženě alternativní kus, který by byl pro běžného diváka nestravitelný.

Jak dlouho trvalo nazkoušet tu závěrečnou emocionálně vyjatou scénu?

To nedokážu přesně říct. Protože je režisér poměrně daleko, jezdil k nám na takové turnusy – třeba na prodloužený víkend a pak zase až za 14 dní. A my v tom mezidobí zkoušeli a pilovali už nastolené věci. Původně jsme měli trochu jiný konec. Máme vlastně konce dva. Jeden je, že dojde k pokusu o smíření a vůli jít dál, a druhý je takový, že se na konci zastřelí. Přehlídkové tažení jsme začali s tím druhým koncem. Bylo nám pak vytýkáno, že tímto bereme postavám naději na budoucí život a celá hra na tuhle skutečnost nepřipravuje. Režisér řekl, že mají v něčem pravdu, že je to moc ostré a bolavé. Nám s Terezou se to strašně líbilo, protože co víc můžeš na divadle udělat, než se zastřelit? /smích/

I když jsi říkal, že se snažíte o divácky přijatelné tragédie, co si budeme povídat, publikum si raději zajde na komedii. Tohle je dost zatěžkaná hra, která může některé diváky odradit. Setkali jste se s vyloženě negativními reakcemi?

Hrozně se řešil ten konec. Řešili jej diváci i odborníci. Ale že by někdo přišel a řekl, že tohle teda fakt ne, tak to se nám nestalo. Myslím, že si tam najde svoje každý divák.

A poslední otázka: co máte v těch láhvech od alkoholu?

/smích/ Říkali jsme si, že na derniéře si tam ten alkohol skutečně dáme a uvidíme, jestli budeme schopní to dohrát. Ale je to samozřejmě čaj a voda.

Vít Malota

ZTRÁTA OBSAHU V KONFEKČNÍM OBALU

RECENZE

Ne, nemýlíš se, milý čtenáři. Po přečtení titulku tohoto článku jsi možná lehce zmaten, neb ses právem domníval, že představení divadla Kámen s názvem obsaženým v záhlaví této stránky bylo ze zdravotních důvodů v letošním festivalovém programu zrušeno a nahrazeno titulem jiným. Je to tak. Ano, skutečně právě čteš recenzi na inscenaci čtvrtstoletí staré hry úspěšného anglického autora v podání souboru z nevelké obce na Vysočině.

A věz, že autor těchto řádků se opravdu po zralé úvaze rozhodl, že použije název inscenace, která se neodehrála. Proč? Inu proto, že je jako kritik, teatrolog i divák pře-

svědčen, že v inscenaci hry Jima Cartwrighta "Dva" v režii hostujícího Ladislava Valeše došlo k naplnění významové podstaty toho, co by v případě divadla Kámen bylo pouhým názvem, tedy ke ztrátě obsahu v konfekčním obalu. A název stal se skutkem!

S dobronínskou inscenací se na festivalu objevil titul, který bezpochyby není (jako hra) špatný; v roce svého vzniku (1989) byl dokonce vyhlášen nejlepším britskou hrou. Po vzoru jiných moderních (současných i těch již starších) autorů přichází Cartwright se sympatickou nabídkou režisérům a hercům - na jednoduchém půdorysu se dva herci mohou ukázat v různých rolích.

Před partnerskou dvojicí, která provozuje hospodu kdesi na britském venkově či maloměstě a svůj život tráví za barem, defilují lokální postavy a postavičky jejich hostů, přičemž všechny role jsou koncipovány tak, aby je odehrála právě a jenom dvojice herců, muž a žena. Je v tom vše, co tam být má: trocha bizarnosti v typech lidí, trocha humoru v situacích mnohdy ovlivněných konzumací alkoholu, trocha lásky, trocha emocí a sentimentu včetně domácího násilí a nakonec jedno mrtvé dítě, jehož smrt těm dvěma (za barem) tak nějak zkazila život a zavedla je do marasmu výčitek a nekomu-

nikace.

Témata jsou to silná a vděčná, bezesporu by s nimi bylo možno souznít. Herci se snaží, ačkoli muži (herci) není mnohdy rozumět a žena (herečka) se může zdát až příliš afektovaná. Ovšem k tomu, aby Cartwrightova hra získala na jevišti alespoň nějakou výpovědní sílu, by potřebovala mnohé, zejména pak (alespoň nějakou hmatatelnou) atmosféru a trochu napětí. V tom jí ale nepomáhá ani mnohdy velice nepřesná práce se situací (a v situaci), ani od počátku takřka až do konce plně nasvícená scéna barového interiéru. Nemluvě o tom, že inscenaci a jejímu čtení nepomáhá ani podivná směsice britských elementů, rekvizit a detailů s tuzemskými a že závěrečný potenciálně emotivně silný obraz vyrovná(vá) ní se se synovou smrtí může být až banálně čitelný a lehce úsměvný.

Škoda, že se místo ztráty obsahu v konfekčním obalu neodehrála Ztráta obsahu v konfekčním obalu. Takto jsme sice měli možnost vidět to, o čem se v poslední době v amatérském divadle nemálo hovořilo: tradiční interpretační činohru v podání souboru, který se poctivě snaží, ovšem obávám se, že poctivá snaha mnohdy nestačí. Alespoň tentokrát mně rozhodně nestačila.

Petr Christov

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

pár
ehm
chlast
brutální
černočerný
šedivý
život
dobrý
přemýšlím
dlouhý
sílauff
odešel jsem
bezdramaturga
promiň
kámen
Vysokénad Jizerou
ubřečený těžký
průměr
nenene

CARTWRIGHTŮV TEXT ZMÍRAJÍCÍ POD NÁNOSEM PATOSU **RECENZE**

Drama Dva (v originálním znění Two) z roku 1989 se řadí mezi jedny z nejúspěšnějších her současného britského dramatika Jima Cartwrighta. V úterní podvečer se s ním v hronovském Jiráskově divadle představili herci Vladimír Mátl a Tereza Fialová z DS Zmatkaři Dobronín. A právě herecký projev se ukázal být největším kamenem úrazu celého představení.

Ústřední dějovou linií (i když se to zpočátku nezdá), tvoří příběh manželského páru, který vlastní jakýsi bar nižší kategorie. Po většinu času jsme svědky jejich vzájemného vztahu, postaveného především na nenávisti a odporu k tomu druhému. Až na konci hry dochází k hrozivému vysvětlení jejich disfunkčního manželství. Žena totiž přesně před sedmi lety měla autonehodu, kterou nepřežil jejich desetiletý syn, jenž s ní ve voze cestoval. Oba partneři se od té doby o tomto tragickém zážitku odmítají bavit, tiše obviňují toho druhého a společně už prakticky nedokáží komunikovat. Během emočně vypjatého závěru hry si však vše vyřkají. Hra poté končí jakýmsi hořkým happyendem. Manželé si sice přiznají, že se nikdy nepřestali milovat, ale nezdá se, že by to bylo přesvědčivé tvrzení. Jakoby se spíše odevzdaně smířili s minulostí. Ústřední dějová linka je protkána různými mikropříběhy návštěvníků jejich baru, jež spojuje s tím hlavním

především motiv problematického vztahu mezi mužem a ženou, který vždy minimálně pro jednu stranu končí osobní prohrou. Nacházíme zde například muže, týrájícího svou partnerku, která se mu sice pokusí názorově postavit, ale nakonec se přeci jen navrací do společného bytu. Nebo bar navštíví jakási domina, jež touží po silném a velkém muži. Doma má přitom bojácného skrčka. Na první pohled by se mohlo zdát, že se často jedná o dnes již příliš klišovité story, zavánějící patetičností. Díky ironii a černému humoru, jež tvoří výraznou složku textu, tomu však tak není.

V samotném představení ale i přesto vítězil patos, který častokrát pohřbil i ony jadrné vtipy. Oba ústřední protagonisté, kteří představovali jak pár, vlastníci bar, tak i jeho zákazníci, totiž velmi často sklouzávali k pouhému přehrávání. Nejvíce viditelné to bylo právě v závěrečné scéně, v níž se příběh hlavního manželského páru rozuzlil. Herecký projev obou účinkujících byl plný přemrštěných, až křečovitých gest. Síla emocí se poté dávala najevo především „ukřičením“ jednotlivých replik. Kromě přehnané herecké expresivity tedy bohužel nevyniklo nic – ani Cartwrightův zajímavý text, ani v jistých momentech pozoruhodná herecká práce na jednotlivých epizodních postavách. Vše přebil patos.

Tereza Šafářová

Nebylo mi nic a teď je mi ouzko. Je to těžké představení. Ze života, výborně zahrané. Skláním se před herci.

Bára Bártová

Celkem náročné a musím říct, že jsem měla chvílema pěknou husinu.

Markéta Minaříková

Šel jsem tam na blind, není to můj šálek kávy, ale poznal jsem, co tou hrou chtěl autor říct. A bylo tam i pár dobrých vtipů, takže jsem se i zasmál.

Filip

Mně se líbila ta první část, kde byly různé příběhy lidí. Výborné to převlékání. Ten konec mi přišel až příliš vážný, nehodil se mi ke zbytku.

Honza Laštovička

Líbil se mi kontrast toho veselého v první půli a té naprosté lidské tragédie na konci.

Uršula Vopajšniková alias Bára Kulichová
Byla to série jakýchsi historických etud, což není úplně můj šálek kávy. Odešla jsem a omlouvám se kolegům, kteří se na jevišti tak snažili.

Týna z Týna

Myslím, že to nebylo herecky zvládnuté a ten konec byl příšerný.

Arnošt

Líbilo se mi, jak využili téma vztahů.

Pavel Hásek

Líbilo se mi, že si troufli zahrát ve dvou plnou hospodu lidí. Mělo to zajímavý vývoj, šlo to jako oscilační křivka a ten propad byl vždy větší a větší. Největší kontrast si nechali na závěr, což jsem nečekal, ale vlastně mě to - nevím proč - nezasáhlo.

Adam Páník

BIM BAM BOM

(Z)MATKY PRAHA

DIVADLO NA MATEŘSKÉ DOVOLENÉ

ROZHOVOR

*Rozhovor se scénáristou a režisérem
představení Martinem J. Švejdou*

Jak vlastně vaše představení vznikalo?

Pásmo je sestavené z knížek zvykových říkadel tradičního folklóru. Například ze Špalíčku či Českého roku. Představení ovšem obsahuje i říkadla novodobá, současná. Především ze dvou knížek: Namažeme sádlo špekem od Adama Votruby a Mistr sportu skáče z dortu od Jana Nejedlého. Jde vlastně o říkačky, které si dnes říkají děti ve školkách.

Hrajete ve školkách?

Pásmo je určené pro děti ve věku od pěti do devíti let, vlastně tedy pro předškolní

děti s tím, že je mohou sledovat i děti maximálně do druhé třídy. Ověřili jsme si, že je to přesně ta věková kategorie, která je schopna říkadla přijímat a zároveň od nich nedrží distanc. Jezdíme tedy skutečně do mateřských školek a po nejrůznějších akcích typu vánočních či velikonočních jarmarků.

Soubor hraje pouze toto jedno, dnes viděné, představení, nebo má širší repertoár?

Soubor vznikl pouze pro tuto příležitost. Jde vlastně o uskupení tří maminek, jejichž děti chodí do společné školky. Dalo by se říci, že je to jejich volnočasová aktivita.

Jak se přihodilo, že se dali pro tuto příležitost dohromady?

Jsou to kamarádky. Moje manželka, která je jednou z nich, vystupovala před mateřskou dovolenou ve svém kmenovém sou-

boru Antonín Puchmajer D. S. Kvůli svému mateřství se nemohla na činnosti spolku podílet, tak jsme hledali jiný způsob, jak by mohla dále vyvíjet svoji divadelní aktivitu. Řekli jsme si, že by mohlo být zajímavé vytvořit divadlo pro děti.

Jak často s tímto pásmem vystupujete?

Je to různé. Není to tak, že bychom vyvíjeli pravidelnou produkční činnost a snažili se cíleně oslovovat školky a další instituce. Když se nějaká příležitost naskytne, tak se hraje.

Vytvořili jste úspěšné představení, dá se tedy předpokládat, že bude následovat něco dalšího ve stejném duchu...

Myslím si, že spíše ne. Maminky se po svých mateřských dovolených vrátí ke svým pracovním a jiným povinnostem. Moje manželka se vrátí ke své činnosti v kmenovém souboru. Doufám, že i přes zátěž rodinných povinností, budeme schopni skloubit naši činnost s ostatními lidmi z Antonína Puchmajera a tvořit v rámci tohoto souboru. Ostatní maminky mají ještě jiné aktivity, spíš si tedy myslím, že se tímhle představením naplnil záměr překonat určitý mezipřechod, kdy byly na mateřské dovolené, a nemohli se účastnit obvyklých aktivit pro dospělé.

Jan Švácha

KED SA DOSPELÍ HRAJÚ NA DETI ALEBO KED SA DOSPELÍ HRAJÚ

RECENZE

Ocitli sme sa v komornom priam až intímnom prostore, najmä deti v prvých radách. Na čisté, rozumej prázdne javisko prichádzajú tri dámy a celá inscenácia začína tým, že na seba, ale aj na nás divákov začnú vyplazovať jazyk. V tomto momente som sa trochu obávala prehnanej a zbytočnej infantilnosti, ktorá býva často súčasťou takýchto inscenácií pre deti. Našťastie som sa mýlila a za chvíľku ma inscenátori vyviedli z omylu. Vraciam sa tak k mojmu nadpisu. Herečky sa nesnažili silou mocou hrať sa na deti, ale skor sa naozaj hrali a pohrávali. So slovom, s tempom, s rytmom frázy, strofy, slov, s dynamikou textu či piesne. Občas spolu krásne súznili, občas si robili napriek tomu, že túto „malú“ inscenáciu netvorí klasický lineárny príbeh, ale prostredníctvom minipríbehov, riekaniak, „povídačiek“, jazykolamov, slovných hříček si vytvárajú postavy vzťahov medzi sebou alebo skôr náznaky vzťahov. Tu som však narazila na menší problém. Kto su tie tri dámy, aké postavy stvárajú, aká je ich motivácia a komu adresujú text...

Režisér pracoval s jednoduchou scénou, kostýmom, diváka nič neruší, zbytočne nerozptyľuje, celková pozornosť sa upiera najmä na text. Tvorcovia použili iba pár rekvizít, napr. šatku, ktorá funguje ako symbol

na stvárnenie klebetníčiek v mojej obľúbenej pasáži o myške tovaryške. Šatku ako zástupný predmet/znak, ktorého premenu vidíme priamo na javisku využili však minimalne, iba raz pri uspávanke dieťaťa. Je preto škoda, že inscenáciu neoživilo aj inými premenami pred zrakom diváka, potažmo dieťaťa, ktorému je táto inscenácia určená.

Stále však rozmýšľam či adresátom sú naozaj deti, či sa nezabavia viac ich rodičia. Dospelí skor dokážu odčítať vtipné narážky, asociácie či podtexty. Ale predpokladám,

že často dochádza k vzácnnej symbióze a baví sa aj dieťa aj rodič.

Bim Bam Bom je inscenácia hravá, miestami vtipná, jednoduchá, v dobrom slova zmysle. Dospelých vráti do svojich detských let (na vlastné oči som videla, ako si niektorí dospeláci v hladisku hovoria texty spolu s herečkami), detom, dúfajme, ukáže krásy českého jazyka (tento edukatívny aspekt som ocenila aj ja a odnášam si nové české slovo „škopíček“).

Pozn. autora:

Autorka písala text v tzv. „čechoslovenčine“, k čomu ju donútil aj počítač, ktorý si nevedel dať rady so slovenčinou. Dúfam, že čitateľ týchto riadkov s tým problém nebude mať a pochopí ich význam. Ved predsa len, na divadelnej prehliadke nás spája hlavne divadelný jazyk, i keď i tady by sa dalo polemizovať. Spomínam na svojho divadelného učiteľa, ktorý nam vždy pripomínal, že divadlo môže prinášať aj individuálne potešenie a hlavne, že „dieta nie je debil“. Som rada, že tvorcovia BIM BAM BOM pri inscenovaní mysleli najmä na tú druhú časť citátu.

Alexandra Štefková

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizácia bleskových reakcií divákov ihneď po predstavení. Čím väčším písmom je výraz uvedený, tým viackrát jej diváci v súvislosti s predstavením pronesli.

děti maminka gentle
amazing
potěšení osvěžující
líbilovšechno optimistické
matky
půvabné
souzvuk otazník hravé
radost něha milé

V HLAVNÍ ROLI: TŘI „MATKY“ A LIDOVÁ TVORBA

RECENZE

Mile mě to překvapilo. Tyhle folklórní a tradiční věci často bývají nudné. Líbí se mi, když je to uděláno zároveň tradičně a zároveň něčím ozvláštněné. Líbilo se mi, jak si ty dospělé ženské hrály na děti, škádli se jako ony. Úplně nenáročnou formou naznačily zvony. Hodně milé.

Martin

Já nevím. Mně se na tom líbilo všechno. Bylo to takové pěkné.

Karin, 6 let

Mně se moc líbil nadhled a to, že to holky vůbec napadlo. Ale mám tajné podezření. Nevím, kolik z nich jsou učitelky. Mají v nepořádku hlasy. Přestože hezky zpívají a pěvecká technika je dobrá, mluvní technika jde do kopru. Takže moje otázka je, kolik z nich je učitelek?

Eva Spoustová

Byla jsem hrozně fascinovaná. Hrozně mě to bavilo. Připadalo mi to jako klauniáda.

Jana Machalíková

Přišlo mi to takové bez energie. A ze všech dětí, co tu byly, to pochopily asi tři. Takže mám pocit, že je to spíš představení pro rodiče.

Martin

Tohle jsem potřeboval. Svěží a milá jednohubka, která zanechá příjemný pocit nabitě energie. Holčička v publiku se bavila, takže myslím, že účel to splnilo dokonale. Jen jsem přemýšlel, jaké vyznění by to pro mě mělo, kdyby se celá inscenace odehrála beze slov jen v rovině střetávání pohledu protagonistů mezi sebou a s diváky. Pořád na něco takového čekám a je mi líto, že na to nikdo nemá odvahu. Tak snad příště.

David

Tři matky, oblečené v jednoduše střížených bílých šatech, prázdný prostor a lidová tvorba. Právě tyto tři body v sobě spojuje inscenace Bim Bam Bom souboru (Z)MATKY Praha, a nutno podotknout, že se jedná o propojení funkční a zábavné.

Inscenace je koncipována jako pásmo různých říkadel, písní a příběhů, jež její tvůrci sesbírali ze starých (např. Český rok) i nových (např. Namažeme školu špekem) sborníků lidové tvorby. Všechny tři účinkující dámy je během představení přednášely precizně a s jistotou v hlase. Velmi často také jednotlivé říkanky, či příběhy sdělovaly s patřičně ironickým odstupem a nadhledem, který se nejvíce projevoval skrze záměrně přemrštěnou gestiku a mimiku. Naštěstí herecký projev ani jedné z nich nepřesáhl hranici toho, kdy by se stal pouho pouhým přehráváním. Díky tomuto neváznému charakteru přednesu a mnohdy humorně laděným básním se nejednalo pouze o přehnaně pietní připomenutí české lidové tvorby, ale o dynamické pásmo poezie a kratších, prozaických útvarů. Výhodnou se také ukázala být kratší minutáž, která nepřesáhla půl hodiny. Za sebe mohu říci, že delší dobu bych tuto formu scénického sdělení patrně nebyla schopna usledovat.

V některých chvílích představení jako by však nešlo pouze o na sebe nesouvisle navazující lidové povídky a říkanky. Jasně se zde totiž dostávalo na povrch i téma ženských vztahů. Dvě herečky si například v jednu chvíli s potutelným úsměvem špitaly do ucha něco o té třetí, a ta je v rohu nervózně pozorovala. Jindy se naopak onen „otloukánek“ spiknul s druhou z žen proti té první. V jedné ze scének zase všechny tři účinkující vytáhly z kapes šatů mobilní telefony a začaly do nich něco nesrozumitelně, ale zato svižně, drmolit. Dokonce si aparáty mezi sebou několikrát navzájem uloupily a přetahovaly se o ně. Tento moment přesně vystihoval ženskou upovídanost. Zároveň i nevraživost a bojovného ducha.

Představení Bim Bam Bom bylo ale i tak především jednou z mnoha připomínek české lidové tvorby. I přesto, že zde byl jasně akcentován motiv folklóru (některé písně, básně, ale například i pestrobarevné šátky na hlavách žen), nejednalo se o konzervativní a předlohu až příliš uctívající přístup tvůrců. Škoda, že se s českou lidovou tvorbou pracuje zejména v divadle amatérském. V tom profesionálním bohužel již téměř vymizela. A přitom by pro něj mohla být prvkem velmi obcerstvujícím!

Tereza Šafářová

DLNK
SYSTEMS

MATEX HK S.R.O.

NEJUŠUBRANĚJŠÍ JE HRONOV

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem Děvčátka a slečny Jaroměř

Tak jak?

Kačka: Teď tu na konci nějakí dva mladíci stáli, tak jsem říkala, že je důležité někoho postavit.

Monča: Měli takové příjemné připomínky jako: „Já dneska neusnu!“ nebo „Panebože, to se nemělo stát!“

Když tohle slyšíte a vidíte ty slintající hřebce, co to s vámi dělá?

Kačka: V takových chvílích si nasazujeme věneček.

A máte nějaké historky s obšourníky?

Kačka: To jsem měla hodně na Wolkrově Prostějově, tam přišel chlapec a ptal se, jak se s tím ztotožňuju, jak to mám s tím mrdáním a jestli jsem fakt tak otevřená.

Monča: Potom jsme sbalili nějakého výtvarníka v Boskovicích, který nám dal vizitku, poslal třístránkový email a mluvil o tom, jak ho v jeho věku stále zajímají mladé slečny. A chtěl s námi malovat akty. To jsme s díky odmítly.

S čím do toho představení jdete? Co jím chcete vzbudit a co třeba vzbudit nechcete?

Kačka: Hlavně tím chceme vzbudit toho Obrátla.

Monča: Chceme tím vzbudit jakoukoli emoci. Každá emoce dobrá, třeba ty pobouřené češtinářky mě také baví.

Kačka: Ou, to miluju. „Děvčata, bylo to pěkné, ale co ta ošklivá slovíčka?“

Monča: Já se bavila s manželkou bývalého ředitele našeho gymnázia a ta přišla s tím, že: „No, já viděla jenom posledních deset minut, ale jestli to bylo celé založené na těch, řekněme, škaredých slovíčkách...“

Kačka: A pak za námi přišlo pár lidí, kteří řekli, že to bylo velmi cudné.

Padlo tu z publika slovo odvaha.

Kačka: Když někdo myslí – já mám pocit, že to nechce tolik odvahy, aby člověk přišel na jeviště a řekl slovo „kunda.“

Monča: Teď už jako rohlík. Já s tím ze začátku měla trochu problém, protože jsem tak sprostě nemluvila. Teď už mluvím jak dlaždič. Ale měla jsem podmínku, že nechci říkat nic, v čem byla slova: hovno, díra a vocas. Nevím, proč jsem si vybrala zrovna tahle tři, ale teď už je to v pohodě.

A jaké je vaše nejoblíbenější?

Kačka: Já mám hrozně oblíbený „mrdukas.“ Ten se v představení neobjevil, ale říkám to v jiném Obrátlově textu.

Monča: Ale „mrdat“ s tím jde ruku v ruce.

Kačka: A odvozeniny. Jakýkoli derivát od mrdání je dobrý.

Máte za sebou plno zkušeností s přehlídkami. Která z přehlídek je nejvíc ušubraná?

Kačka: Já myslím, že nejušubranější je ten Hronov.

Monča: Je tu totiž Triton.

Kačka: Ten dělá hodně. Nechceme se vlichotit, ale fakt nám to tak přijde. I podle zkušeností.

A který ze zdejších lektorů je nejušubranější?

Monča: Mám na jazyku: Míša Zahálka.

Kačka: Já nevím, tomu Šotkovskému už to znovu udělat nemůžeme... To fakt nemůžeme, vždyť jsou většinou ženatí! Ne, nechceme si dělat až moc velké kamarády nebo nepřátele. A navíc to říct nemůžu, mně teď přišel Adam!

Monča: ...Spoustová!?

Prosím tě, Adame, ty máš v tom představení holku, ta se ti tam producíruje, vidíš všechny ty lačné ksichty... Jak to snášíš?

Adam: Je to těžké. Proto na to nechodím. Vždycky jenom stojím za dveřma a koukám na ty chlapy, co odchází.

Jarka Holasová (vedoucí): A pak přineseš pizzu.

Jan Mrázek

JEVIŠTNÍ EKVIVALENT POEZIE

„Jen slaboši a pidimužáci mají strach před veřejným dotekem s erotismem“ K.J. Obrátil – autor Kryptádií (v letech 1999 a 2000 vydán reprint, z něhož Ivan Wernisch uspořádal výbor, který obsahuje lidové říkanky, básně, písně...)

Inscenace Ušubraná byla na JH doporučena ze Šrámkova Písku, ale také z Wolkrova Prostějova. Právem. Divadlo poezie to je podle mého názoru jednoznačně. Pokud si vezmu na pomoc definici divadla poezie

(pan profesor Císař promine) jako „nalezení jevištního ekvivalentu poezie“, inscenace Ušubraná je pro mě jejím naplněním. Dvě inteligentní zkušené interpretky velmi kultivovaně pracují s texty lidové poezie, čitelně, přesně a vtipně zacházejí s rekvizitou – jevištním znakem a vyzařuje z nich příjemný nadsled po celou dobu představení.

Dojemná pointa jen potvrzuje výtečnou dramaturgickou práci s texty a jasným sdělením:

RECENZE

Na louce po práci dvě slečny s hráběmi
Jak karty sázejí zážitky s chlapci.
Až se pak ukáže, že dosud jsou panny.
Všechno si nalhaly, pořád jsou samy.

Renata Vordová

prcat neusnu
píchypíchy zvláštní luxusní
úžasný červená
SEX kurva tráva
wow Jiráskův Hronov 2016 zelený
píča whatthefuck erotika
šněrovačka alternativní kunda
prasárna samohana hrábě
lednice odvaha raketa boží mrdat

Křišťálově čisté představení. Holky jsou naprosto přirozené a velmi se mi líbila práce s rekvizitou, čímž myslím hrábě.

Honza Švácha

I liked it very much. Very nice two actresses, very creative, very talented, very charming. Nice.

Dáma, která neuměla česky

Nadšení, radost, nádherná mluva, krásné holky, ze života.

Lenka Janyšová

Dobrý! Hodně hustý, skvělejší nápad, dobrý. Majda

Krátké, vtipné, perfektní. Za 30 korun super. Víc takovýchhle divadel.

Marek Petřík

Hrábě už nikdy nebudou, co bývaly.

Jan Šotkovský

Myslím, že by před tímhle představením bylo dobré upozornit lidi jako já (alergiky), že mohou být zasaženi čerstvě posekanou travou.

René Vápeník

Jsem nadšený. Je to krásné. Úžasný nápad, skvělé provedení a strašně krásné herečky.

Martin Rumler

Jsem ráda, že se dívky prostřednictvím velmi poučené práce s poezií dostanou k tomu, aby získaly vztah k různým rukodělným činnostem, například k hrabání.

Eva Spoustová

Odvážné, roztomilé.

Michal Hecht

Ušubranou jsem viděl už potřetí. Poprvé dokonce na premiéře. A musím říct, že to krásně vyčístili. Že přechod mezi Erbenem a Obrátem krásně jede do oblouku, že je to plynulý přechod. Na premiéře najednou z ničeho nic chtěla mrdat u lednice. Takhle to už mají propojené a čisté. A spojení Erben a Obrátla... Geniální!

Karel Pešek

Představení se mi velmi líbilo. Naprosto mě fascinovalo, co dokážou vymyslet s obyčejnými hráběmi. To byla pro mě inspirativní práce s rekvizitou a propůjčení jiného významu předmětu. Samozřejmě to byly hrábě, ale vzhledem k tématu také něco jiného. Perfektní. Jedna z nejlepších věcí, co jsem tady viděla.

Kristýna

VELKÁ „HOLČIČÍ“ HRA

RECENZE

Divadelní soubor Děvčátka a slečny při ZUŠ F. A. Šporka z Jaroměře se na letošním ročníku Jiráskova Hronova představil koláží lidové poezie Ušubraná.

Nejedná se o klasickou koláž, ale o inteligentně a systematicky poskládanou lidovou slovesnost, jejímž svorníkem je příběh dvou pasaček a zároveň rivalek v lásce, které skrze onu lidovou poezii rozehrávají velký a autentický „holčičí“ duel. Pudovost vyvěrající ze zemitosti vybraných, pro někoho snad až příliš vulgárních, detailních popisů „sexuálních“ avantýr dvou plnokrevných nadřazených a roztoužených panen, zvládají obě protagonistky s vysokou hereckou grácií.

Začátek inscenace připomínající žánrově romantické obrázky halekaček z filmů pro pamětníky postupně přechází v onen „duel o Janíčka“. Ten je založen na trumfování v líčení počtu a kvalitě sexuálních zkušeností obou dospívajících dívek. Takové to sexuální mužské hospodské chvástání, ale v ryze ženské podobě. Prostě a stručně řečeno: pod oním krásně zdobeným lidovým krojem jsou „děvčátka a slečny“ úplně naostro! To co nějak tušíte a možná si to i podvědomě přejete, se vám plní v míře možná pro někoho překvapivě. Vulgarita slovního projevu – „mrdat, prcat, čurák, svrbící kunda“ – i neustálá až loutkoherecká „falická“ a „erektilní“ práce s rekvizitou – především

s násadou od hrábí – je výrazem tělesných potřeb, ale hlavně prostředkem k nějakému „vyššímu“ tématu. A to je jednoznačně pojmenovatelné: ženské (holčičí) přátelství. To, které je tak snadno zranitelné, a zároveň tak neskutečně pevné.

Přítomnost naturalistických prvků výpravy jako jsou výše zmiňované hrábě či nůše s čerstvě nasekanou travou jen potrhují autenticitu skvěle a čistě odehraných hereckých partů.

Ještě bych doporučoval například džbán s čerstvě nadojeným, hustým a ještě teplým mlékem, stékajícím po... Ale to je již spíše touha po naplnění svých sexuálních fantazií.

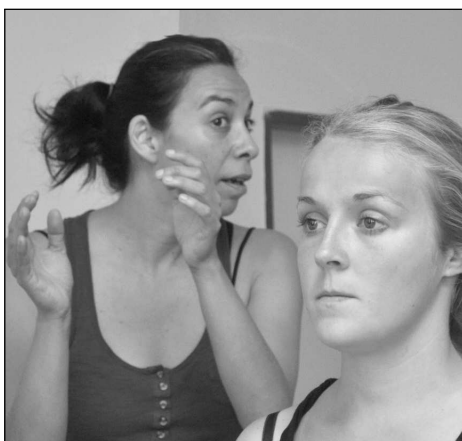
Do momentu, než si děvčata nasadí na hlavy ony, do té doby netušené, věnečky z trávy jako znak čistoty a panenství, můžete věřit, že dívky vše jimi popsané a líčené opravdu prožily. A možná že prožily a my s nimi. Ale je jednoznačné, že tím nasazením věnečku, obětují, alespoň na chvíli, své tělesné potřeby na oltář vzájemného „holčičího“ přátelství a společného sdílení. A jestli neumřely, tak se svolávají a scházejí dodnes. Dokud je „muž“ nerozdělí! Zatím jim za to ani Janíček „nestojí“.

P. S. Vzkaz herečkám: „Dělaly jste si to moc pěkně a já jsem rád, že jste mně na to nechali alespoň koukat!!!“

Jaromír Hruška

NAHLÉDNUTÍ DO DIVADELNÍ LABORATOŘE

Na semináři Laboratorium jsem byl přítomen divadelně antropologickému experimentu.

Jaké byly vstupní podmínky? Devět účastníků různého věku, zaměření, charakterů i míry divadelních zkušeností se kolem deváté ráno dostavilo do běžné školní třídy v ZŠ Palackého. Atmosféra byla volná, někteří ještě dosnídávali. Nevypadalo to, že by byl někdo vyloženě unaven nebo v kocovině. V místnosti už čekaly Citlali Huezo Sánchez a Alexandra Štefková, lektorky semináře. Dalším prvkem jsem byl já – redaktor, který dostal možnost být dle své vůle pozorovatel či účastník. Zvláště v první půli se zapojoval do cvičení a vnášel tak cizorodý, byť organický zařaditelný prvek.

První část dopoledne měla připravit tělo na samotný experiment. Principy napětí a uvolnění, obsažené v cvičeních, vedly seminaristy k tělesné přítomnosti a aktivitě. Pomocníkem tu byl dech, extrémní tenze a úlevy mohly pomoci uvědomovat si tělo, přítomnost každého svalu. Po tomto vnitřním ohmatání vlastního těla se účastníci soustředili na své tělo v prostoru. Klasické cvičení chození po prostoru, plus ostražitost při předávání míčku. Pracuje se s rychlostí. Nejprve se to nedaří, postupné úspěchy se střídavými účinky. Soustředěnost skupiny? Ano, snad, možná ne dostatečná. Lektorka upozorňuje na aktivitu pánevního dna – v tom tkví připravenost těla. Účastníci chodí a lektorka zadává rychlé změny směru. Cvičení jsou prokládána uvolňováním a zastaveními. Každý účastník má připravenou píseň a ostatní je se zavřenýma očima poslouchají. K pohybu se přidává hlas.

Rozhodnuté tělo může začít tvořit. Lektorka přichází do kruhu s nabídkou experimentu – možná to bude divné, možná to bude absurdní, možná to nevyjde. Pokud si z toho něco vezmete, berte, pokud ne, zapomeňte na to.

K hlasu a pohybu se přidává text, který mají seminaristé rovněž připraven. Nastává práce s partiturou. V prvním případě používá dívka jako pohybové prvky tělesně vyjádřená písmena svého jména, v kombinaci s písničkou a textem. Spolu s lektorkami si nejprve vytvořila pevnou partituru, kterou následně předvedla. Dívka působí jako jedna z nejmladších účastnic, zpívá píseň Kočka leze dírou a k tomu na konci přednese vulgární text. Nesourodé prvky, mezi kterými se vytváří nějaký vztah.

Druhá vybraná dívka je starší. Opět dostala instrukce. Opustili jsme místnost a nechali ji tam samotnou. Když jsme se vrátili, běhala od jedné strany třídy k druhé. Čas od času se zastavila a použila pohybový prvek písmena. Jindy se zastavila a zazpívala píseň Žádnej neví, co jsou Domažlice. Divadlo, které vidíme, není nijak vymyšlené, je to čistý antropologický účinek – vidíme, jak se začíná unavovat, vidíme urputnost svalů, vidíme, že její tvář získává jiné rysy. Slyšíme, že je při zpěvu čím dál více udýchaná. Představení o boji sama se sebou a se svými limity. Lektorka nechává dívku běhat dlouho. Když odcházíme, tak ze ztrápeného prostoru, ne plného odhodlání, jako když jsme do něj přicházeli.

Svoboda bez hranic je bezbřehá. Chceme-li na něco přijít, musíme si stanovit hranice, axiomy. Proto partitury. Ostatní si připravili jednu partituru složenou z prvků, které v průběhu semináře posbírali a tu potom předvedli. Někde se objevuje tendence něco vymyslet, ilustrovat pohybem slovo, ale zajímavá je vždy čistá pravda těla jsoucího v prostoru. Tělo nelže – vše je na něm vidět. Potom, co jsme všechny partitury viděli samostatně, zkombinovali jsme je dohromady. V prostoru pak probíhalo těchto devět představení naráz. Je třeba vnímat ostatní a partitury přizpůsobovat. Je možné prvky i modifikovat. Game is open. Jistota pevně seřazených prvků ale zůstává. Podruhé dochází i k momentům souhry – partitura daná do vztahu s jinou jinak vyznívá. S tím se loučíme – poučení, nepoučení, a já si jdu prostřednictvím Alexandry povídat s Citlali Huezo Sánchez.

Když se řekne LABORATORIUM, tak první věc co mě napadne je Grotowský. Je tam nějaká aluze?

Určitě tu je to jméno přítomné, ale neznamená to, že pracujeme jeho stylem nebo chceme opakovat, co už dělal. Je to jistě součástí mého divadelního dědictví (zkušenosti), kterou jsem získala. To co máme společného je „fenomén performerů.“ Tedy ne ani tolik výsledek, jako sama cesta. Laboratorium pro mě znamená postoj k práci. Zvědavost, potřeba něco zkoumat a objevovat. Je velmi důležité nebát se pochybení, ale být si vědomi toho, že i chyby jsou součástí procesu.

Co tento divadelně antropologický přístup dává performerovi v jeho výkonu?

Je to jistý způsob, jak žít divadlem. Když performer vnímá své tělo, jako nástroj. Jak říkali naši profesoři (maestros), jak oddělit prostor reálného performovaného života. Pro mě je to také společenská pozice. Postoj performerů změnil i můj pohled na svět.

Když si člověk vezme svůj vlastní život za předmět zkoumání, neztrácí se spontánní, osobní život?

Měli bychom si definovat, co je ta spontánnost. Když performer prochází tímto náročným tréninkem, určitě to ovlivní jeho pohled na svět. Někdy se pak otevrou dveře k něčemu jinému, co není tak povrchní. Tento proces nemá nic společného s raciem. Pracuji hlavně s tím, aby se naše tělo učilo novým pohybům. Proto si nemyslím, že by se spontaneita a věci, které mohou překvapit, ztrácela. Ale určitě se změní pohled na svět.

Jan Mrázek

JE TŘEBA SE OTEVŘÍT VŠEM MOŽNOSTEM

Podle slov režiséra, dramaturga a lektora semináře RDR 45+ JAROMÍRA HRUŠKY je jeho seminář o nahlížení na dramatické texty.

„V našem případě o nahlížení na klasické dramatické texty, znamená to, že se bavíme o režijně dramaturgické koncepci a jejím konkrétním naplňování. Musíme si říct, co udělá s textem to, že o něm budu nějakým způsobem přemýšlet, a jak mám celou inscenaci zrealizovat, aby celek fungoval tak, jak chci a jak potřebuji,“ vysvětluje lektor a dodává, že jde o to, aby se seminaristé naučili co nejvíce se otevřít potřebným skutečnostem. Nepohlížet na ně s klapkami na očích a zjistit, že způsobů, jak na text nahlížet, je velmi široká škála. A je

pouze otázkou schopnosti, talentu a píce, jak docílit toho, aby text ve skutečnosti na diváka působil tak, jak člověk chce. Jde tedy vlastně o praktickou režii, praktickou dramaturgii či praktické herectví.

A jakým způsobem je možné toho docílit? „Zvolil jsem nakonec tu cestu, kdy nepracujeme pouze na jednom textu. Tvoříme na základě více situací různých předloh. Myslím si, že je důležité, aby si frekventanti semináře uvědomili, že je jedno, jaký typ textu v danou chvíli zpracovávají. Že existuje jistá technologie a jisté fungující postupy, kterými je možné dojít k cíli – působení na diváka.“

Seminaristé mají k dispozici Stroupežnického Furianty, Gogolovy Hráče, ale třeba také Kennedyho děti od Roberta Patricka či dramatizaci Dostojevského Něžné. Jde o opravdu široké spektrum různých stylů a žánrů. „Je to důležité, aby seminaristé získali informaci o tom, že dělat současnou hru nebo hru ze staršího období je stejně důležité, stejně náročné, stejně těžké a fungují zde stejné principy práce,“ říká režisér Hruška.

Jako lektor semináře je na Hronově poprvé. „Osobně z toho mám dobrý pocit. Základním předpokladem pro efektivní fungování semináře je skutečnost, že se frekventanti chtějí něco dozvědět. A tento předpoklad je zcela naplněn. To je pro mě nejdůležitější. Další věc, kterou oceňuji, je, že všichni mají zkušenost s divadlem. Můj seminář navštěvují divadelníci, kteří již například prošli určitými semináři. Nezačínáme tedy od nuly. O to dál a hlouběji se v té práci můžeme dostat.“

A jaký by měl být přínos semináře pro jeho frekventanty? „Seminaristé by se měli v každém případě naučit názírat na inscenaci jako na celek. Vedle toho by se však měli naučit rozebírat jednotlivé situace při vědomí, že situace jsou součástí určitého celku, který někde začne, nějak končí a nějak působí na diváka. Měli by vědět, že k textu je třeba přistupovat velmi otevřeně. To může být někdy velmi těžké. Člověk se mnohdy uzavře do své představy a najednou bojuje sám se sebou a ne, přeneseně řečeno, s materiálem, který má k dispozici. Jde o to přijímat daleko víc podnětů z textů a uznat, že i když člověk vidí inscenaci jinak, nejde o jediný možný způsob, jak se text dá udělat. Že zkusit vše realizovat jinak, je sice těžké, ale velmi přínosné,“ upřesňuje Jaromír Hruška a dodává, že umělecká práce je mimo jiné zápas sama se sebou a s tím, jestli to, co já upřednostňuji jako člověk či osobnost, je kompatibilní s tím, co bych měl upřednostňovat jako tvůrce. „A to je zásadní věc!“

Jan Švácha

BULVÁR NA HRONOVĚ?! KAM JSME TO KLESLI!!!

Běží čtvrtý den po odehrání Hawdonovy komedie Dokonalá svatba pražským souborem TY-JÁ-TR/HROBESO v režii Milana Schejbal, a stále ještě slyším ozvěny představení. A protože už mne nebaví pořád dokola opakovat odpověď na otázku, co si o té věci myslím, rozhodl jsem se to písemně sdělit všem, kterým ta věc nedá spát.

Zásadně odmítám ztotožnit se s přesvědčením mnohých, kteří tvrdí: kdyby tu věc nереžiroval Milan Schejbal, docent DAMU, režisér, předseda porot celostátních přehlídek, předseda odborné rady pro činoherní divadlo při NIPOS-Artama, nikdy by se to do programu Jiráskova Hronova nedostalo. Inscenace má samozřejmě nedostatky, ale má i své přednosti, a hlavně kvůli těm přednostem se do programu Jiráskova Hronova dostala. Hawdonovu hru jsme tady ostatně viděli nedávno v provedení souboru ŠAMU Štítina, který na JH postoupil z Vysokého nad Jizerou, z národní přehlídky venkovských divadelních souborů. Popudilo mne i stanovisko vyjádřené slovy: „Ti vesniční ochotníci ať si tu ptákovinu hrají, ale Hrobeso? To je víc než rehabilitace žánru, který tady nemá co dělat!“ (Tady, to měl autor výroku na mysli Jiráskův Hronov). Další čas-

to opakovaná výhrada: hrají to absolventi DAMU, režíruje to profík režisér, to už není amatérské divadlo! Přátelé, je mi úplně jedno, že se na inscenaci amatérského souboru podílí profesionální režisér. Tu možnost mají všichni – a když najdou profesionálního režiséra, který sám najde dostatek času pro práci s ochotníky a nechce za to honorář, tím snáze! A že v tom hrají studenti uměleckých škol? No a co!

Nesouhlasím ani s výhradou formulovanou slovy v titulku článku. I tzv. „lehký žánr“ má ve spektru divadla své místo. Ale v tomto bodě se přece jen otevírá místo pro smysluplnější debatu o (nejen) Dokonalé svatbě.

Profesionální divadlo sahá po podobných titulech ryze (případně v naprosté většině) z komerčních důvodů. Neprofesionální divadelníci (tedy všichni, pro které není divadlo hlavním zdrojem obživy) však mají možnost skrze svoji inscenaci bulvární komedie sdělit publiku svůj vztah k předloze, i k žánru. Někde tady jsou i příčiny mého poněkud vlažnějšího postoje vůči inscenaci, o které je řeč. Inscenátoři přiznávají, že režisér Milan Schejbal jim místy musel vysvětlovat, proč tu kterou situaci staví tak a tak

– a oni, až pochopili, ji zahráli a hrají tak, jak si režisér přál. Jenže tato metoda má své úskalí: to „nacvičené“ jednání postav v situacích, zejména jde-li o výstavbu gagu, je vidět. Možná jde jen o nedostatečné zažití, které s narůstajícím počtem repríz vymizí. Ale jsme na národní přehlídce, a rezervy v provedení jsme povinni pojmenovat.

Na druhé straně však musím uvést i to, co mne potěšilo. V inscenaci je i jiná tónina než nacvičené režijní gagy: jsou tam scény vystavěné na principu lazzi z komedie dell'arte. Pravděpodobně vznikly z přirozené hravosti a komediálnosti herců. V nich zejména vidím vztah inscenátorů k předloze, vztah, jehož projev legitimizuje i nastudování titulu psaného a uváděného pro finanční zisk, a ne z vnitřního puzení ke konání, které můžeme nazvat uměleckou tvorbou. Pokud je tento vztah v představení viditelný, patří bulvární komedie i na Jiráskův Hronov. Takže všechny ochotníky pokukující po tomto žánru vyzývám: zahrajte to tak, ať máme možnost debatovat o tom, proč to vlastně hrajete. Debata o tom, proč je titul na JH, je totiž víceméně zbytečná.

Ladislav Vrchovský

ZAHRANIČNÍ HOSTÉ JIRÁSKOVA HRONOVA

Stejně jako na minulých ročnících, i letos se v Hronově vyskytují zahraniční hosté – ať již oficiální, či neoficiální. Vrací se sem rádi, což určitě svědčí o úrovni festivalu a jeho atmosféře. Když pomineme oba zahraniční soubory, o kterých se již psalo (Poprad a Lörrach) a zahraniční lektory, o kterých se určitě psát bude (Elena Mironova, Citlali Huez Sánchez a Alexandra Štefková), objevily se zde (či objeví) čtyři význačné osobnosti: Franz Josef Witting z německého Paderbor-

nu, režisér amatérských inscenací, organizátor festivalu i dalších projektů a častý host JH zde byl na začátku festivalu, v polovině týdne dorazí Jozef Krasula, režisér amatérských i profesionálních inscenací na Slovensku i v Čechách, pedagog na Soukromé konzervatoři Dezidera Kardoša v Topoľčanech, lektor i porotce, prezident slovenského střediska aita/iata a člen představenstva Středoevropské sekce (CEC) aita/iata, dále János Regös, další člen představenstva CEC

se specializací na umělecký rozvoj, pořadatel řady maďarských festivalů, a konečně Josef Hollos z Rakouska, člen světového výboru aita/iata a bývalý prezident CEC aita/iata (současnou prezidentkou je Lenka Láznovská z ČR). Všichni se do Hronova těšili a my budeme jediné rádi, když budou jeho slávu šířit dále i mimo území ČR.

Karel Tomas

PC Z PRVNÍ RUKY

Není asi žádné překvapení, že i včera proběhl Problémový club. Snad není ani žádné překvapení, že na něm bylo o čem mluvit – třeba o tom, zda a jak je dobré doprovázet bloky tance a neverbálního divadla vysvětlujícím komentářem, co přesně znamená pro takového německého Shakespeara dokonalá práce s mluvou (a jak nám mnohdy nejen na divadle chybí), jak a proč se diva-

delně vracet k událostem těsně poválečným i co přesně znamená a obnáší takové čtené divadlo. Rozhodně není žádné překvapení, že i dnes se ve dvě hodiny odpolední potkáme v Kalinově domě a že tam budeme mít o čem mluvit. Překvapilo by mě, kdybyste si to chtěli nechat ujít – tak doražte, témat máme dost pro všechny.

Michal Zahálka

PTÁME SE HRONOVÁKŮ: JAKÝ BYL VÁŠ PRVNÍ JIRÁSKŮV HRONOV?

**Radka Mikundová,
učitelka hotelové školy**

Kolem dvanáctého, třináctého roku jsem v rámci Jiráskova Hronova chodila do letního kina v parku. Pamatuji si například na film Jan Hus. To mě bavilo a prožívala jsem tam první rande. První regulérní festival jsem tedy zažila až v devatenácti. Tehdy mě ovšem nezajímala až tolik divadla, v té době jsem je příliš nenavštěvovala. To přišlo později, tuším kolem třidvaceti. Do té doby

mě zajímal spíše noční život kolem festivalu. Návštěvy pohostinství, zábavy a kultura mimo.

V poslední době jsem však z festivalu trochu smutná. Mám pocit, že upadá, místo aby se rozvíjel. Třeba doprovodné programy jsou stále stejné. Přijdou mi nudné a otravné. Obsahují velmi málo věcí, na které bych šla. Opakují se stále stejné kapely. Přijde mi to nalajnované, okoukané a mám pocit, že to lidi už nebaví.

saj

ZÍTRA

ČTVRTEK 4. 8. 2016

16.30 a 20.30 hodin 140' JD
Rádobydivadlo Klapý / režie: Jaroslav Kodeš
V. Vančura, R. Felzmann: Rozmarné léto

14.30 a 18.00 hodin 75' SJČ
Relikty Hmyzu
režie: Adam Pospíšil, Šimon Stiburek
K. Čapek, A. P. Čechov, A. Pospíšil,
Š. Stiburek: F.RACEK / život a dílo

19.50, 21.30 a 22.50 hodin 35' SJČ
JaKKdo Jaroměř, ZUŠ F. A. Šporka
režie: Jarka Holasová
Jarka Holasová:
Kdes holubičko litala? (od 16 let)

19.50 a 22.30 hodin 75' SOK
Teď nádech a leť Pardubice
režie: David Zelinka
David Zelinka: Slepice není pták, Ukrajina není cizina

14.30, 17.00 a 21.30 hodin 50' MYŠ
Buddeto! Plzeň / režie: Michal Ston
Buddeto! Plzeň: Přemnohá dobrodružství, jakož i hrdinské skutky rytířů nízkého stolu – útržky eposu

15.00 hodin NORSKÁ POHÁDKA
- divadlo pro děti zahraje Divadlo Buchty a loutky

10.00–17.00 hodin
HRONOVSKÉ STOPOVÁNÍ – ZÁBAVNĚ – NAUČNÁ STEZKA PO VÝZNAMNÝCH MÍSTECH
- děti, vydejte se samy, s kamarády či s rodiči na dobrodružnou výpravu po Hronově. Následujte stopy a hledejte skryté úkoly. Zvládnete je splnit? Na úspěšné dobrodružky čeká na konci malá odměna. Bude připravena i pohádková varianta pro předškoláčky. Pracovní listy si vyzvedněte v knihovně kdykoliv mezi 10.00 a 15.00 hodinou. Pořádají: DDM Domino Hronov a Městská knihovna Egona Hostovského v Hronově Vstupné Kč 30,-

17.00 hodin IMPROSHOW
- improizační show v podání Paletáků z Pardubic

19.30 hodin BOHADLO BAND
- poetická autorská hudba Náchod

21.00 hodin 6NACHODNÍKU
- šansonové seskupení Náchod

Marius Pedersen

10.00 hodin 135' JD

HRA-NIC-e / režie: Radovan Lipus
Renata Putzlacher: HRA-NIC-e
Doprovodný program

16.30 a 20.30 hodin 145' JD

DS Krakonoš Vysoké nad Jizerou
režie: Marie Brtková-Trunečková
Martin Vačkář, Ondřej Havelka:
Zločin v Posázavském Pacifiku

20.00 a 22.15 hodin 75' SJČ

Relikty Hmyzu
režie: Adam Pospíšil, Šimon Stiburek
K. Čapek, A. P. Čechov, A. Pospíšil,
Š. Stiburek: F.RACEK / život a dílo/

14.30, 17.45 a 19.00 hodin 35' SJČ

JaKKdo Jaroměř, ZUŠ F. A. Šporka
režie: Jarka Holasová
Jarka Holasová:
Kdes holubičko lítala? (od 16 let)

15.30, 20.00 a 22.30 hodin 95' SOK

DS Ty-já-tr/HROBESO Praha
režie: Luděk Horký
Martin McDonagh:
Poručík z Inishmoru (od 15 let)

15.00 hodin ZLATÉ SLUNCE
- festival amatérských folkových skupin

Vystoupí kapely:

15.00 hodin STRUNA, Hronov
15.30 hodin FUKANEC, Nové
Město nad Metují
16.15 hodin KAMION, Hronov
17.00 hodin KOYOTI, Rtně v Podkrokonosi
17.45 hodin CHVÍLE, Hronov
18.30 hodin NAOPAK, Dobříš
19.15 hodin ELIXÍR, Pardubice
20.30 hodin OD PLOTNY SKOK, Li-
toměřice - HOST FESTIVALU

WIKOV

Zpravodaj 86. Jiráskova Hronova 2016

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Petra Jirásková (jip), Jan Švácha (saj),
Vít Malota (vím), Jan Mrázek (jam),
Ivo Mičkal (foto), Michal Drtina (zlom),
David Slížek - šéfredaktor (das)

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: jhzpravodaj@gmail.com

Tisk: KIS Hronov Cena: 10,- Kč

KVÍZ: CO VÍTE O JIRÁSKOVI?

K vaší účasti se nebudu vyjadřovat. Rovnou přistupme k věci, ať to máme za sebou.

Jak zní správná odpověď na otázku z minulého čísla?

Otec Aloise Jirásky píše ve své závěti: "Měl jsem vás stejně rád a nechci, aby komu bylo ukrivděno." Jak však rozdělil dědictví mezi své potomky?

Přestože otec píše "měl jsem vás stejně rád," Helena, Josef a Alois nedostali ani vin-
dru, neboť je prý zajistil již za jejich živo-
ta (chudák Mistr se z toho musel vyspat).
Adolf a Antonín dostali 300 zlatých. A chu-
dák Božena jen 100. A to je zajímavé.

Otázka pro dnešní den

Původní a dochovaná část Mistrova ro-
dního domku je dřevěný strop ve světnici.
Čím se natíral?

Znáte-li odpověď, vyhledejte mou osobu
(poznávacím znamením jsou košile, redak-
ci či motýlek). Otázka je jen jediná, nejde
o nic složitějšího. Ale to už jsem říkal.

P.S. Lukáš Černý říkal, že v oné energic-
ké neúčasti veřejnosti na Jiráskově kvízu je
vlastně jistá poetika.

Není.

Vít Malota

HROKÉMON BARVLAS DOPADENA

Ulovení čtvrtého Hrokémona mělo být
díky nepříliš konkrétní nápoděbě skutečně
složitější. Přesto se našli dva lovci, respektive
jeden lovec a jedna skupina, kterým se to
podařilo. První byla již podruhé Zuzana
Vondráková - sestra Vondráková si bez
druhé sestry ulovila dalšího Hrokémona.
Druhé selfie a následující vzkaz: „S hrdostí
i radostí Vám oznamujeme, že jsme se dnes
zúčastnili lovu na Hrokémona a naše úsilí
nakonec přineslo kýžené plody. Dovoluje-
me si přiložit naši podobenko, zvětšující
tento šťastný okamžik,“ doručili Ochotniční
lovci Hrokémonů Alice, Edit a Ondra.

Kávu v Kafekáře získává Zuzana Vondrá-
ková, červený a žlutý gumový bonbon pak
další v pořadí. Předání cen lze domluvit pro-
střednictvím SMS na founu 722 069 655.

HROKEMON č. 5

Nápoděba: Jeho parta je uondaná. Straš-
dlo po rodičích. Zákony.

Jak na to:

Hrokémona odlovím tak, že na něho na-
hlas a adresně zakřičím. „Hrokémone,
Hrokémone, už tě lovím! Je-li objekt lovu
Hrokémon, prokáže se úspěšnému lovcovi
HROKARTOU. Na důkaz úspěšného lovu
vyrobí lovec za pomoci Hrokémona selfie.
Selfie odešle lovec na e-mailovou adresu
redakce jhzpravodaj@gmail.com. Odměna
vás nemine!

KRÁTCE

Chodte na představení včas! Pokud
se opozdíte, nemusíte se do sálu dostat,
ani když máte průkazku příslušné divácké
řady. Na neobsazená místa pořadatelé (ku-
příkladu v Myšárně) těsně před začátkem
představení pouštějí diváky z jiných skupin
nebo s koupenými vstupenkami. Po začá-
tku představení vás už do sálu nepustí. Tak-
že: chodte na představení včas!

Chybí vám stránka? Některé programo-
vé brožury jsou chybně vytištěné a chybí
v nich stránky. Pokud chcete, můžete si je
vyměnit v informačním centru.

INZERÁT

Dvě ženy, lektorky, Citlali Huezo Sánchez
a Alexandra Štefková shánějí odvoz autem
do Prahy v sobotu odpoledne. Zaručují příle-
žitost mezinárodní posádky auta na úrovni.

SAARGUMMI

Sico Rubena